

כל החיים לפניו / אמיל אז'אר

הרומן עוסק בחייו המורכבים של מוחמד מאז שהיה צעיר ועד גיל התבגרותו. הספור מועבר דרך עיניו של מוחמד כמספר כל-יודע, ודרך סיפורו מועברים לנו הנושאים העיקריים של הרומן: **הבדידות** - ברומן מתוארת הרבה פעמים הרגשתו של מוחמד כילד בודד מאוד, גם האנשים סביבו מתוארים כאנשים בודדים. ברומאן הוא מכונה לכל אורכו בשם מומו. **אין** לו הורים (הוא לא קיבל מרוזה שום מידע על הוריו) ואין לו אחים, למעשה הוא אומץ ע"י גברת רוזה. בדידותו באה לידי ביטוי גם בכך שכל האמהות היו באות לבקר את בניהן במעון אך אמו הייתה היחידה שלא באה לבקר אותו וזה העציב אותו מאוד. **אין** לו חברים בגילו. רוזה היא חברתו, אמו וכתף תומכת שלו, אולי מפני שגם היא **בודדה** כמוהו. ללא משפחה וקרובים. זה המכנה המשותף לשניהם שיצר ביניהם קשר חזק כ"כ. לא היה אחד שהתעניין בגורלו, או בגורלה של רוזה (פעם אחת כאשר עמדה למות השכנים התעניינו בגורלה). מומו מתגבר על הבדידות באמצעות הקשר שלו עם רוזה מהווה במידה מסוימת חיפוי על **בדידותו**. הוא חולם חלומות העוזרים לו להתגבר על **בדידותו**, למשל החלום עם הלביאה שמלקקת את פניו ומחליפה את אמו ומעניקה לו חום אהבה והגנה. הוא בונה לעצמו מטריה ומכנה אותה בשם ארתור, חברו הטוב ביותר. כאשר הוא מוצא כלב הוא מעניק לו אהבה רבה, וזה עוזר לו להתגבר על **בדידותו**.

האהבה: הרומאן עוסק באהבה שבין רוזה לבין מוחמד. שתי הנפשות הבודדות מצאו את האהבה ביניהם ונוצר קשר הדוק בין השניים. שתי דמויות קוטביות, שבמצבים רגילים ובמציאות רגילה קשה היה לראות את בקשר ואת האהבה הרקמת בין השניים. היא אישה זקנה שמנה, זונה לשעבר שעברה את השואה – הוא ילד ערבי מוסלמי, שמבחינה מעשית הוא יתום לכל דבר.

השואה והשפעתה על היהודים ועל רוזה בפרט. לרוזה שעברה את השואה יש טראומות קשות מהעבר שלה בימי השואה. הטראומות והזיכרונות גורמים לה תמיד לחלום ולסבול מסיוטים. כשהיא חלמה על החיים במחנות ירדה למקלט היהודי, שם היא הרגישה בטוחה. שמרה מתחת לכרית תמונה של היטלר, היא לא מאמינה בצרפתים. היו לה הרבה מאוד תעודות מזויפות בבית להוכיח שהיא לא יהודיה. פחדה תמיד שהמטרה הצרפתית תיקח אותה בחזרה למחנה אושוויץ. לכן תמיד חששה מהצלול בדלת. מבחינה זו השואה שינתה מאוד את גברת רוזה, כמו יהודים רבים.

הדמות הראשית ברומאן הוא **מוחמד**, או כפי שהוא מכונה ברומאן – מומו. נער בן 14 ומוצאו, ערבי מוסלמי. שם אמו אעשה. גם היא כמו גב' רוזה הייתה זונה, והשאירה אותו אצל גב' רוזה (אישה המטפלת בזונות). מומו מעולם לא פגש את אמו. את אביו הוא פגש רק בסוף הרומן. הוא גר במעונה של גברת רוזה במשך 11 שנים הגיע אליה כשהיה בן שלוש. באופיו הוא קנאי, דורש תשומת לב ומנסה להשיג את מבוקשו בדרכים שונות. לאורך כל ימי ילדותו והתבגרותו מומו גדל אצל רוזה. היא גידלה ילדי זונות אחרים, כמוהו, שבאו לבקר מידי פעם את ילדיהן במעון. את מומו כאמור, אמו מעולם לא באה לבקר. ולכן הוא תמיד קינא בילדים של הזונות האחרות. רצה מאוד שאמו תבקר אותו, לכן היה נוהג לעשות מעשים שימשכו את תשומת-לבה של גברת רוזה והיא תגרום לאמו לבוא לבקר, לדוגמא: היה עושה את צרכיו בכל הבית, צועק, מתלונן על כאבי

בטן. או כשהיה גונב מבעלי דוכנים שעובדו ברחוב שלו (אחרי שגנב ביצה מבעלת דוכן הוא חיכה לסטירה וכך יזכה לקבל את תשומת לבה של רוזה. או שהיה עובר כביש בלי להיזהר.

מומו היה ילד בעל כוח השפעה- אנו מבינים זאת ע"י זה שהילדים במעון היו מחקים למשל כאשר עשה את צרכיו בכל פינה בבית הילדים הקטנים שבמעון עשו כמוהו. הוא היה הילד הכי גדול במעון של רוזה וככזה אפשר להבין את השפעתו על שאר הילדים הקטנים במעון. הוא שימש להם דוגמה ודמות לחיקוי. יש בו חוכמת חיים. ניזון מהספורים של חמיל. חמיל היה מספר לו רבים שאפילו למבוגרים לא ספר.

מספורים אלו מומו רכש את חכמת החיים ואת תבונתו. ניתן לראות את תבונתו בעובדה שהוא תמיד הגיע למסקנות שאפילו מבוגרים לא הצליחו להגיע אליהן ולקלוט את המציאות כפי שהוא קלט אותה. כמו כן הוא לימד את הילדים לעשות דברים רבים כמו לנגב אחד לשני את הצרכים שלהם, מעשה בוגר מאוד וחכם מאוד עבור ילד בן 9. מצד שני מומו ברח מהמציאות. למשל כאשר רוזה חלתה הוא לא רוצה לראות אותה במצבה הנואש. הוא עוזב את המעון וחוזר רק לאחר תקופה ארוכה, כי הוא פחד לראות אותה במחלתה. האהבה שרכש לה מנעו ממנו מלהתמודד עם המציאות והוא "בורח". מצד שני בגלל שהיה ילד רגיש שלעולם לא חווה אושר, הוא יודע לפרגן לאחרים, היה בעל חוש הומור, סלחן ואחראי. שאיפתו העיקרית הייתה לגלות מיהם הוריו האמתיים. מאידך הוא היה פסימי והתייחס לחיים באופן שלילי. כינה אותם כחיים מזופתים.

רוזה היא הדמות המשנית העיקרית ברומאן. היא אישה זקנה יהודיה בת 65 וניצולת שואה, נולדה בפולין. רווקה (מומו מתאר אותה כאישה "בודדה"). אופייה: עוזרת, אישה טובה, דאגנית, סבלנית, ניתן לסמוך עליה, בעלת לב טוב. בצעירותה הייתה זונה. וכאשר התבגרה (בהיותה בת 50) והפסיקה להיות מושכת היא פתחה מעון חשאי לגידול ילדי זונות משום שמראה החיצוני לא התאים לעבודה הקודמת שלה (זונה). מצב בריאותי: הבריאות שלה כשהייתה צעירה הייתה תקינה אך עם הגיל בריאותה הולכת ומתדרדרת, היא סובלת ממחלת הקצרת, מאובדן זיכרון ומשכחה. כאמור, בצעירותה בפולין הייתה זונה ועברה בין ארצות כמו מרוקו אלג'יר ולבסוף בפריס. בזמן מלחמת העולם השנייה עברה את מחנה אושביץ. כתוצאה מכך כמו שאר הניצולים שהיו במחנה היא איבדה את אמונה בצרפתים (הרבה פעמים חששה שהמשטרה הצרפתית תבוא לביתה ותחזיר אותה למחנה), סבלה מסיוטים בלילות ותמיד חשבה שמישהו רודף אחריה, כמו כן היא סבלה מפחד ממחלת הסרטן משום שהיא טענה שאין לה מרפא. את פחדיה שנבעו מהשואה היא פותרת בעזרת המרתף שמשמש לה כ"מקלט יהודי" – שם היא מרגישה בטוחה. היא התאהבה פעם אחת בחיים שלה בצרפתי שגילה שהיא יהודיה והסגיר אותה למשטרה וגנב לה את כספה. מאז לא היה לה אף אחד ונשארה בודדה. מבחינה חיצונית, גברת רוזה הייתה אישה שמנה מאוד, ניתן לראות זאת כאשר מומו מתאר איך היא עולה במדרגות כל יום (עוד שהייתה בריאה) עם המשקל הכבד שלה ("95 קילוגרמים"). למרות שהיא שמנה היא מטפחת את עצמה – היא מתאפרת ומתבשמת. בעיני מומו נראתה לו כמי שהיה לה שיער אפור אך נשר מפני שלא היה מחובר מספיק, "שדיים ועכוז היה לה יותר מכל אחד אחר", היא תמיד התלבשה יפה כשיצאה מהבית "יש לה פרצוף של צפרדע יהודיה עם משקפים". היא דיברה ערבית, אידיש וצרפתית, ידעה קרוא וכתוב ולא היו לה דעות קדומות על אנשים כמו שאר המבוגרים.

אדון חמיל - חמיל כדמות משנית, הוא מוסלמי, מוכר שטיחים, ידיד של גברת רוזה. כשרוזה מקבלת את מומו המוסלמי היא הכירה לו את אדון חמיל מוסלמי כמוהו. לאדון חמיל יש קשר טוב עם אנשים. הוא יוצר קשר חזק עם מומו ומדבר איתו על דברים רבים ומספר לו סיפורים רבים. איש אמין. וניתן לסמוך עליו. כמו שגברת רוזה סומכת עליו שלא יספר למומו דבר על אמו למרות תחקוריו הרבים של מומו. חמיל הוא אדם נחמד, בעל זיכרון טוב, חייכן, בעל ניסיון ובעל חוכמה. הוא לובש בקביעות גילבה אפורה. הוא רווק, והאהבה היחידה בחייו הייתה כאשר בגימילה שעבדה במוסד שלו, כשעזבה את המוסד חמיל לא יכל לשכוח אותה מאז. יושב הרבה בבית קפה.

נאדין - גם היא דמות משנית. אישה נאה בת 25-30 ועיסוקה: עשיית סרטים. היא נשואה לאדם בשם ראמון ויש לה שני ילדים. היא עשירה - ניתן לראות זאת כאשר שני ילדיה נכנסים הביתה כשהם לבושים יפה ומומו מרגיש נחות לידם והם מסתכלים עליו באופן מוזר. אישה נחמדה וחייכנית, קל לה ליצור קשרים עם סביבתה הקרובה ומדברת מהר כמו מומו. הקשר נותר ביניהם כשהוא פוגש אותה בקרקס ומתחיל לפתח איתה שיחה. מומו רואה בנאדין דמות משפחתית ולכן הוא עוקב אחריה עד לביתה.

המסר העיקרי שעולה מהרומן הוא: שאף בן אדם לא יכול להתקיים ללא אהבה, כולם זקוקים לאהבה, לתמיכה, לסביבה אוהדת שתקיף אותם ותספק את צרכיהם. לא רק בצרכים פיזיים אלא בעיקר גם בצורך הנפשי לחוות אהבה, לקבל ולהעניק אהבה. זהו האידיאה והמסר בעולה מן הרומאן הזה. פעמים רבות שואל מומו את אדון חמיל: "האם אפשר לחיות בלי אהבה"? מתכוון גם לעצמו וגם לגברת רוזה. ואילו חמיל בתשובתה לשאלתה עונה לו כי אדם לא יכול לחיות ללא אהבה, ושאי אפשר לחיות בלי לאהוב מישהו ושגם חמיל הבודד היה נאהב בעבר ואהב נערה שאותה לא ישכח עד שימות.

המסר והרעיון של אהבה בין בני-אדם, לאור העבר של גברת רוזה ואורח חייו וגורלו של מומו אנו מקבלים להלן כמה דוגמאות שממחישות את המסר. כמו למשל בסוף הסיפור מציין מומו שהוא נימצא בבית החם והאוהב של נאדין. ושהוא שוקל להמשיך לחיות שם בגלל שיש לו שם הרבה אהבה שהוא מקבל ממנה ומהילדים שלה. אפיזודה זו היא שממחישה את גישתו של מומו לחוות אהבה. המטרייה לדוגמא מהווה תחליף עבור מומו לחברה. בהיותו חסך חברים הוא מוצא לעצמו תחליף; הוא מלביש אותה כבן אדם ואף מצייר לה חיוך. מכנה אותה בשם ארתור. החבר החדש והטוב ביותר שלו. הוא מטייל איתו ברחובות ואף מדבר איתו. כשמשו נישבר בארתור, היה מתקן בהרבה חום ואהבה ודואג שהכל יהיה שוב בסדר. זאת הייתה בובת הילדות שלח מומו. את כלבו "סופר". הוא מגדל אותו בהרבה אהבה עד כדי כך שעבורו הכלב סופר נעשה תחליף לאמו. כשהוא טייל עם הכלב הרגיש שהוא מישהו - כשכלבו גדל רצה להעניק לו את הבית הכי טוב וחיים יותר טובים ולמרות שאהב אותו מאוד מומו ויתר עליו כדי שיהיה לו טוב יותר ומכר אותו לאישה. הוא מכר אותו כדי לראות אם היא מספיק עשירה כדי לגדל אותו - לבדוק אם יהיה לו טוב איתה. לאחר שקבל את כספו עבור הכלב, לא השתמש בו, ולמרות שהיה עני הוא זורק את הכסף, ולא רצה להרגיש כאילו ועשה זאת בשביל כסף. הוא יודע שחיים בביתה של רוזה אינם חיים לכלב.

החלום של מומו: הלבניאה. מומו ממשיך לחפש תחליף לאהבה של אמו, אהבת אם מעולם לא זכה לה. רוזה טענה כי ללביאות יש רגש אימהי לגוריהן ולכן מומו התחיל לדמיין את הלבניאה כאמו שבאה לבקר אותו ולהגן עליו. הוא קורא לה ובחלומו ודמיונו היא מלקקת אותו ומעניקה לו את אהבת-האם החסרה לו. האהבה לגברת רוזה- האהבה בין מוחמד לגברת רוזה נוצרת מהעובדה ששניהם בודדים וזקוקים לאהבה. ללא אהבתה וקרבתה של גברת רוזה מוחמד לא היה שורד. מה עוד שהגיע אליה תינוק חסר כל וחסר אהבת הורים והחוויה הנפשית של חוס וקרבה משפחתית. אולם גם גברת רוזה שזקנתה ומחלתה, לא הייתה יכולה לשרוד ולטפל בכ"כ הרבה ילדים בלי לדעת שמישהו אוהב אותה ושותף לגורלה. מישהו שאהבתו היא ללא סייג ותנאי, כמו זו של מומו והבטחותיו לתמוך ולאהוב אותה עד הסוף.

הסובלנות: העזרה לזולת, השוויון בין בני האדם השונים והדאגה להם. הדברים עולים מהדוגמאות הבאות: רוזה, האישה הזקנה שגידלה ילדים של זונות, דירתה הייתה ממוקמת בשכונת עוני ומצוקה בפאריז. למרות מצוקתה של האישה ולמרות שלא היה לה ממה לאכול היא עזרה לילדי הזונות האלו לגדול אצלה. מקום המגורים של רוזה היה ממוקם בשכונה הטרואגנית מאוד, ללא עימותים קשים, חיי שיתוף ודאגה לזולת. מיעוטים שונים אכלסו אותה: שחורים, ערבים ויהודים. וגברת רוזה, למרות שגידלה את ילדי הזונות, שכניה של רוזה לא הלשינו עליה למשטרה הצרפתית הגם שעברה על החוק בגידול ילדי הזונות. אפשר היה לדמיין שבגלל אופי האוכלוסייה של השכונה המגוונת על עדותיה השונות ובילדי זונות רבים שהתרוצצו שם, זה עורר מריבות, צעקות ואף אלימות בין הילדים. השכנים היו סבלניים מספיק ולא הלשינו על רוזה ועל ביתה ועל "ילדיה". זה איפשר לה לגדל את הילדים ללא הפרעה ולהדגיש את הערך של עזרה הדדית. התנאי של רוזה לגידול ילדי הזונות היה שהיא תקבל מהזונות משכורת חודשית שאמורה להאכיל את הילד ועבור החזקת הילד במעון. רוזה כמעט ואף פעם לא קיבלה את המשכורת עבור הילדים בצורה מסודרת ואפילו היו מקרים שלא קיבלה אותה כלל, למרות זאת המשיכה רוזה לגדל את ילדי הזונות ולעזור להם להתפתח ולחיות (היא העניקה להם אוכל, מכסה, מיטה חמה...) לא היה לה לב לזרוק אותם לרחוב.

הצורך באהבה, הערכה וחום, הוא צורך אוניברסאלי. הרי ששום אדם בעולם לא יכול לחיות ולהתקיים ללא אהבה. האהבה נוצרת אצל כל בן אדם מאז שהיה תינוק והיא ממשיכה להתפתח ולגדול עוד יותר עם השנים ועם הצורך הזה אנשים מנסים למלא את החללים הריקים בחייהם. האהבה היא רגש חשוב וחזק המספק צרכים רבים ולכן אנשים כה זקוקים לו. והמסר המוטיב הזה הוא לא רק לקבל אהבה אלא לדעת להעניק אותה למי שזקוק לה. האהבה והכבוד לזולת. ערך השוויון, הסובלנות והעזרה לזולת. מי שמעניק אותם אין ספק שהוא יקבל אותם בחזרה ואז העולם יראה הרבה יותר טוב.

קיימים קשרים רבים בין הדמויות ברומאן. הקשר המשמעותי הוא בין רוזה למומו. הקשר ביניהם היא אהבה אמיתית, גדולה ותלוית החזקה מקשר של אם ובנה ושל גבר ואישה. מומו פגש בפעם הראשונה בחייו את רוזה כשהיה בן 3. למעשה רוזה גידלה את מומו מאז שהיה קטן מאוד משום שאמו הזונה לא רצתה אותו. אמו של מומו הייתה אמורה, כמו שאר אמהות ילדי הזונות, לשלוח תקציב חודשי לרוזה כתנאי על כך שהוא מתאכסן אצל רוזה וגדל אצלה, אך הרבה פעמים כסף זה לא הגיע. למרות זאת רוזה לא מתלוננת משום שלא רוצה שמומו יגלה מי

הם הוריו שלא יפגע מעצם הידיעה שמומו ממזר נולד לזונה מיחסייה עם הגברים. ומגוננת עליו. מהמציאות האמתית של גורלו. כשהוא צעיר הוא אינו יודע על הכסף שאמו שולחת לרוזה, אך כשה מתגלה לו, הוא ניפגע ומאוכזב קשות. קשה היה לו לקבל את העובדה שגברת רוזה מגדלת אותו עבור כסף. חשב שאהבתה אליו היא בתום לב ואמתית, הבאה מהלב ולא חומרנית.

כבר מההתחלה רוזה משקרת לו בקשר לגילו, למרות שדבר זה מעיד על חוסר אמון. השקר הזה נעשה מהחשש לאבד אותו ומהאהבתה שרחשה לו והתייחסה אליו כאל בנה. היא טוענת שעשתה זאת, מפני שחששה שיעזוב אותה. בשבילה הוא תמיד יהיה הגבר הקטן שלה, שמעולם לא אהבה מישהו אחר, ושהיא לא רצתה שהוא יגדל מהר ואף מבקשת את סליחתו. ככל שעבר הזמן הקשר ביניהם מתחזק והפך להיות יותר תלותי. אהבתו אליה נובעת גם מההזדהות איתה בדברים רבים. הוא בודד בעולם (הרי שלא היו לו חברים בגילו ולא משפחה) והיא בודדה בעולם, הדאגה האהדדית זו לזה נובעת, מהתלות של האחת בשני. הדאגה והתלות הם שיוצרים את הקשר ההדוק של חיים משותפים ומאושרים. למשל כאשר כשגברת רוזה ירדה באחד הלילות למקלט אחרי חלום רע, הוא יורד אחריה, ומגלה שבנתה לעצמה במקלט הבניין "מקלט יהודי" (כמו בימי השואה) וכשהיא מטאטא אותו הוא מתחיל לדאוג לבריאותה בגלל שהיא חולת-קצרת.

מומו מעריץ את גברת רוזה בתור אדם ובתור תחליף לאמו הביולוגית. הוא עוזר לה לטפל בילדים הקטנים שבמעון; עוזר לה לצאת לקניות; למרות שמומו הרבה פעמים מדבר בלגלוג על רוזה ועל "עשרות הקילוגרמים שלה" הוא חש כלפיה חיבה רבה, הוא מעריך אותה מאוד. כשהוא רואה שמצבה מתחיל להתדרדר, הוא ממשיך לעמוד לצידה ולתמוך בה וקונה לא איפור גם כשהיא מאוד חולה, רק כדי שתיראה יפה ושתרגיש טוב עם עצמה. כשמצבה מתחיל להתדרדר ממש, הוא מעדיף לא לחזור הביתה כדי לא לראות אותה במצב כזה. מצד שני לא רצה להשאיר אותה לבד יותר מידי זמן (כשהוא משאיר אותה יותר זמן לבד הוא מרגיש נקיפות מצפון). כשמומו חוזר הביתה ומבין שמצבה ממש התדרדר הוא קורא לדוקטור כך כדי שיעזור לה. הוא מרגיע אותה אחרי הביקורים של דוקטור כך, ואומר לה כי אין לה סרטן. כשגברת רוזה מתחילה לאבד את ההכרה שלה לעיתים תכופות ולאבד את שפיותה, הוא מעדיף שהיא תמות כדי שלא תסבול. וכשהיא מאבדת את הכרתה הוא לא עוזב אותה. מומו מבטיח לגברת רוזה שאם יכניסו אותה לבית חולים, לא ייתן לה לסבול אלא יזריק לה זריקת מוות. הוא ייעשה כל דבר שתעשה אותה מאושרת, הוא מאמין שמגיע לה האושר הזה.

למרות כיעורה של רוזה הוא עדין חושב שהיא יפה. כשאוהבים מישהו אוהבים גם את כיעורו. כשהוא רואה אותה נקייה הוא שמח מאוד וגם כשהיא לא נקייה היה בא ונושק לה כדי שלא תחשוב שהוא ניגעל ממנה. הוא אפילו מתפלל בשבילה את תפילת 'שמע ישראל' כשהיא חלתה מאוד וסבלה משכחה למרות שתפילה זו מקורה ביהדות ולא באיסלם. כלומר באופן סמלי הוא אפילו הפר את דתו למענה.

ניתן לתאר את האהבה גם באמצעות המשפט שמביע מומו: "פחדתי שאמצא את עצמי בלעדיה", היה נזקק לה מאוד, ובעצם הייתה היחידה שנשארה לו. הוא גם יודע שהיא אוהבת אותו וזקוקה לו. דוגמא נוספת המראה את אהבתו אליה באירוע הבא: כשהיא חולה מאוד, הוא משקר לדוקטור כך ואומר לו לא להעביר אותה לבית חולים וגם לשכנים הוא מעביר אותו מסר,

"משום שמשפחתה באה לקחת אותה". הוא עושה זאת מתוך ידיעה שהיא לא רוצה ללכת לבית-חולים. הוא מוציא את התמונה של היטלר, ומראה לה אותה. רצה שתתחזק, שלמרות מה שעבר עליה בשואה היא שרדה והיטלר לא. הוא שם אותה במרתף ב"המקלט היהודי" שלה כדי שתמות שם ולא בבית החולים. הוא עושה זאת מפני שכיבד אותה ואת רצונותיה ובגלל שאהב אותה כ"כ. מומו שוכב במרתף ליד גברת רוזה כשהיא מתה אך הוא מתעלם מכך ואפילו מאפר אותה כדי שתהיה יפה ושם עליה בושם, ובמשך שלושה שבועות הוא נשכב לידה. גם אחרי שהיא מתה הוא אומר שהוא ימשיך לראות אותה.

גם רוזה אוהבת מאוד את מומו, מעניקה לו הגנה אימהית, נותנת לו חיבה ומעניקה לו יחס שונה משאר הילדים ומומו יודע את זה. היא עושה זאת מכמה סיבות. הסיבה היא מתחשבת מאוד בנסיבות של חייו של מומו והיא מנסה לעזור לו להשתלב בחברה ככל האפשר. כך היא עורכת למומו היכרות עם אדון חמיל, מוסלמי כמוהו, כדי שיוכל ללמד אותו דברים זהותו הדתית ועל תרבותו. היא לו מספרת לו את הסודות הכי כמוסים שלה (רק לו היא סיפרה על ה"מקלט היהודי שלה" שם הרגישה כ"כ בטוחה) משום שסמכה עליו. כאשר רוזה חולה ומומו צריך לדואג לפרנסה ולהרוויח כסף, בין השאר הוא מכיר כמה זונות ואלו מביאות לו כסף. גברת רוזה כועסת מאוד עליו כי לא רוצה שיהיה סרסור זונות ויתפרנס מרווחיהן. או בכלל שיהיה לו קשר עם זונות. הקשר שלהם הוא חזק מאוד והיא מפחדת לאבד אותו ואפילו כשאבין האמיתי בא לראות אותו גברת רוזה עושה את כל המאמצים כדי שאביו האמיתי לא ידע שזה הוא ושלא ייקח אותו ממנה (הפחד הכי גדול שלה הוא שייקחו לה את מומו) גם מומו מפחד שאביו יזהה אותו משום שהוא מפחד שרוזה תוותר עליו.

ישנם שני נקודות משבר בקשר של גברת רוזה ומומו: כשמומו היה בן שש נודע לו העובדה שרוזה מקבלת עבורו מידי חודש המחאה עבורו. הוא מתאכזב מעצם הידיעה כי הוא חשב שהיא עושה זאת מרצון ולא כעבודה, שלא על "מנת לקבל פרס" ובשביל כסף, שאהבתה כלפיו איה אהבה שתלויה בדבר. וכך הוא אומר: "זו הייתה האכזבה הראשונה שלי בחיי". וכן עפ"י עדותו, הוא בכה כל הלילה בשל אכזבה זו. אך הוא מפסיק להרגיש כך לאחר זמן מסוים כאשר ההמחאות עבורו הפסיקו להגיע. ולמרות זאת גברת רוזה לא זרקה אותו מביתה ללשכת סעד או לרחוב אלא המשיכה לטפל בו ולדאוג לו אפילו יותר משאר הילדים.

משבר נוסף ביחסים בניהם- כשאביו של מומו מגיע לבית לחפש את מומו בנו, כשגברת רוזה חולה מאוד, ונודע לו שהוא בן 14 ולא בן 10 (כלומר רוזה שיקרה לו- מביע חוסר אמון) הוא מאוכזב מאוד. הוא פונה אליה ושואל אותה מדוע היא שיקרה לו והיא עונה לו שהיא עשתה זאת משום שפחדה שיעזוב אותה, שמעולם היא לא אהבה מישהו אחר ושהיא לא רצתה שהוא יגדל מהר ומבקשת את סליחתו, והוא סולח לה.